

ROVDATA

v/Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Tungasletta 2

7485 Trondheim

HH-Evenstad 29.11.2010

Vår ref: 1998/520

ULV I NORGE PR. 28. NOVEMBER 2010

FORELØPIGE KONKLUSJONER FOR VINTEREN 2010/2011

RAPPORT 1

Bakgrunnen for denne statusrapporten om ulv i Norge er de pågående og mangeårige felles svensk-norske bestandsregistreringer av ulv i vinterhalvåret, se tidligere utgitte årsrapporter (f.eks. den siste, Wabakken m.fl. 2010. Ulv i Skandinavia – statusrapport for vinteren 2009-2010. Høgskolen i Hedmark. Oppdragsrapport 4. 57s, se: <http://www.hihm.no/hihm/Hovedsiden/Campus-Evenstad/Nyheter/Ny-rapport-om-ulv-i-Skandinavia>, eller: <http://www.nina.no/LinkClick.aspx?fileticket=pR5Dbcc9kwU%3d&tabid=943>).

Resultatene i foreliggende statusrapport er å betrakte som foreløpige. Nye meldinger om ulv lokalt vil bidra til å komplettere oversikten i kommende statusrapporter utover vinteren.

Med unntak av 3-7 ulver som kun er påvist utenfor, og to individer påvist både utenfor og innenfor, er alle resterende 19-22 ulver i Norge påvist i deler av Hedmark, Akershus og Østfold fylker, alle innenfor ulvesonen som ble etablert av Stortinget i 2004 (Tabell 1). Ved utgivelsen av neste foreløpige statusrapport (nr. 2, vinteren 2010/2011) er det forventet at et høyere antall ulver vil være dokumentert i ulvesonen. Dette skyldes at det til nå har vært lite snø og dermed vanskelig å kartlegge status for ulv i søndre deler av ulvesonen, spesielt i revirene Rotna og Gråsmark i Hedmark og i Linnekleppen, Dals Ed-Halden og Kynnefjäll (tidligere kalt Dals Ed-Søndre) i Østfold fylke.

Denne statusrapporten offentliggjør de til nå kjente ynglinger av ulv i Norge i 2010 og gir en første oversikt mht. hovedutbredelsen av de viktigste ulveforekomster i Norge, vinteren 2010-2011 (Tabell 1). Hittil er to ynglinger påvist i 2010, begge i helnorske revir innenfor den norske ulvesonen (i Slettås og Kynna). Sannsynligvis vil ytterligere én (Linnekleppen), muligens to (Julussa), ynglinger i helnorske revir bli dokumentert i ulvesonen. Vinterens ulvesporinger har bare så vidt begynt. Vi er takknemlige for alle typer meldinger om ulv i tiden framover.

Nye ulvekull født

Slettåsreviret (6 ulver):

Et nyetablert ulvepar ble sist vinter påvist i Slettåsreviret i nordvestre deler av Trysil kommune (2009/2010). Hittil i vinter er 6 ulver i flokk sporet på snø i dette reviret, hvorav fire valper og et foreldrepar som synes å være intakt. Det skal ikke utelukkkes at det kan være flere valper i reviret. Videre sporing vil avklare dette.

Kynnareviret (6-9 ulver):

Denne ulvefamilien har tilhold i østlige deler av kommunene Elverum, Våler og Åsnes, øst for Glomma i Hedmark fylke. Revirgrensene til denne familiegruppen dekker kun norske arealer, fullstendig innenfor ulvesonen, men svært nær riksgrensen mot Sverige (mindre enn 2 km). Et ulvepar ynglet her i 2008 og 2009. Yngling av samme par er igjen påvist i dette reviret, der et rekordstort kull på 11 valper ble dokumentert i mai i år ved hjelp av den radio-merkede hannens GPS-halsband.

DNA-analyser har vist at far til valpene i alle 3 kull er finsk-russisk. Denne finsk-russiske Kynnahannen har på tre sesonger produsert minst 24 valper i dette helnorske reviret. Mor til valpene er derimot født og oppvokst lokalt i Kynnareviret i 2006. Hun overtok reviret etter sin mor da denne brått forsvant rett før forventet valpefødsel i 2007. Kynnahannens GPS-halsband ga sin siste posisjon 24. oktober i år. Foreløpige sporinger tyder på at hannen fortsatt har tilhold i reviret.

Tabell 1. Ulv med enten helnorsk tilhold (18-25), eller med tilhold på begge sider av riksgrensen (6), foreløpig dokumentert på snø i Norge pr. 28. november 2010, vinteren 2010-2011 (oktober-februar). Av de helnorske ulvene er én død etter påkjørsel av tog.

REVIR / Område	LAND	Fylke/Län	Sosial status 2010-2011	Kull født i 2010	Antall ulver foreløpig pr. 28.11.2010
Karasjok	N	Finnmark	Ikke-stasjonær	Nei	1
Balsfjord	N	Troms	Ikke-stasjonær	Nei	0-1
Ringebu	N	Oppland	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Osdalen	N	Hedmark	Stasjonær	Nei	1
Julussa	N	Hedmark	Revirmark. par	?	2
Slettås	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	6
Midtskogen-Steinvika	N	Hedmark	Ikke-stasjonær	Nei	0-1
Brumunddal	N	Hedmark	Ikke-stasjonær	Nei	1 ¹
Varåa-Höljes	N/S	Hedmark/Värmland	Revirmark. par	Nei?	2
Kynna	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	6-9
Juvberget	S/N	Värmland/Hedmark	Revirmark. par	Nei	2
Rotna	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe?	?	?
Gräsmark?	S/N	Värmland/Hedmark	Familiegruppe?	?	?
Mangen	N/S?	Akershus/Värmland?	Revirmark. par?	Nei	2
Linnekleppen	N	Østfold	Familiegruppe?	Ja?	?
Dals Ed-Halden	N/S	Østfold/V.Götaland	Familiegruppe	Ja	?
Kynnefjäll	S/N	Østfold/V.Götaland	Familiegruppe?	?	?
Kvinesdal-Bygland	N	Vest- & Aust-Agder	Stasjonær?	nei	1-2
Totalt					24-31

¹⁾ Påkjørt og drept av tog 20. november 2010

Annet nytt

Fra to revir med påviste ulvefamilier i forrige vinter (2009-10) er det foreløpig ingen indikasjoner på familiegrupper denne vinteren. I Osdalsreviret med hovedtilhold i Rendalen og Åmot kommuner ble det sist vinter dokumentert en flokk på 7-9 ulver. Hittil i vinter er det kun påvist ett dyr fra

denne familiegruppen, den radiomerkede hannen som gjentatte ganger er påvist alene, men fortsatt revirmarkerende. Lengst sør i Halden kommune og tilgrensende deler av Sverige har det hittil i år ikke vært tilsvarende indikasjoner på yngling i Kynnefjällsreviret slik det var i fjor. Men det er for tidlig å konkludere om yngling i dette reviret i år. I det tilgrensende Dals Ed-Haldenreviret er yngling dokumentert i 2010 (Tabell 1).

For første gang på 2 ½ år er det nå igjen påvist et sannsynlig revirmarkerende ulvepar i Akershus fylke. De to siste dagene (27-28. november) er to dyr sporet i Aurskog-Høland, hvorav minst ett av dem revirmarkerte (Tabell 1).

I Hedmark ble en ikke-stasjonær hannulv påkjørt og drept av tog mellom Jessnes og Brumunddal i Ringsaker kommune 20. november i år. Dette kan ha vært samme ulv som tidligere i oktober-november ble påvist i Ringebu kommune og vest for Glomma i Elverum og Åmot kommuner, men det kan også ha vært flere. Minimums- til maksimums antall ulver i dette området er foreløpig vurdert til 1-3 enslige ulver (Tabell 1). Framtidige meldinger og springer vil vise hvor mange ulver som faktisk har tilhold her etter denne påkjørselen.

Konklusjoner.

En ny ulveflokk med helnorske revirgrenser er nå dokumentert etter yngling i Slettåsreviret, nordvest i Trysil kommune. Yngling er tidligere i år også dokumentert i Kynnareviret. Hannen i Kynnareviret er av finsk-russisk opprinnelse og er derfor genetisk viktig for den innvlede skandinaviske ulvestammen. Begge disse valpekullene er født i revir fullstendig innenfor etablert ulvesone. Ytterligere minst én yngling er forventet å bli dokumentert innenfor ulvesonen. I så fall kan 2010 bli det første året med 3 ynglende tisper i helnorske revir innenfor den etablerte ulvesonen, i tråd med Stortingets vedtatte målsetting av 2004.

Vennlig hilsen

Petter Wabakken
Prosjektleder
Høgskolen i Hedmark – Evenstad
Avdeling for skog- og utmarksfag
N-2480 Koppang

Telefon: (+47) 97044518
Fax: (+47) 62430851
E-mail: petter.wabakken@hihm.no

Erling Maartmann
Feltkoordinator
Høgskolen i Hedmark – Evenstad
Avdeling for skog- og utmarksfag
N-2480 Koppang

Telefon: (+47) 48112070
Fax: (+47) 62430851
E-mail: erling.maartmann@hihm.no

Thomas H. Strømseth
Feltkoordinator
Høgskolen i Hedmark – Evenstad
Avdeling for skog- og utmarksfag
N-2480 Koppang

Telefon: (+47) 95972050
Fax: (+47) 62430851
E-mail: thomas.stromseth@hihm.no